

ристъ въ Придворната капела на Дрезденъ, 1606 постъпва въ Лайпцигския университетъ, 1615 е придворенъ капелмайсторъ въ Ваймаръ, а на следната година замѣстникъ на С. Калвизиусъ — канторъ на Томаскирхе въ Лайпцигъ. Значението на Ш. е, на първа линия, въ областта на протестантската църковна хорова музика, въ която той, макаръ и подбуденъ отъ италианскитѣ (венециански) майстори, отразява чисто нѣмски духъ, и на втора — въ развитието на свѣтската пѣсенъ — чрезъ преминаването отъ танцовия мадригалъ къмъ този съ най-малко гласове („континуо“). Ш. има дълъ, сжщо, и въ развитието на вариационната сюита. Най-важнитѣ негови творби сж: „Cymbalum Sionum sive cantiones sacrae“ — Сионски цембалъ или свещенни пѣсни (1615), „Musica divina“ — Божествена музика (1620), „Opella Nova“ — Новъ трудъ „Studenten-Schmaus“ — Студенско пиршество (1634), „Banchetto musicali“ — Музикаленъ банкетъ (1617), „Diletti, pastorali, Villanella“ — Дилети, пасторали, виланели (1627—3 гласни), „Cantional oder Gesangsbuch Augsbургischer Confession“ (1627—45), — Пѣсенникъ или пѣснопѣния при Аугсбургското изповѣдане — сборникъ отъ 312 пѣснопѣния и др.

Шакона, ит. *ciaccona* — чакона, фр. *chacane* — е стара танцова инструментална пиеса, навѣрно отъ испански или баскийски произходъ, въ ³/₄ тактъ, съ умѣрено бавно движение, която е раздѣлена на кжси репризи отъ по 4 такта. Въ инструменталната музика къмъ края на XVIII в. — Ш-та приема единъ видъ на вариационна форма, при която — върху единъ остинатенъ басъ, се развиватъ все нови вариации, които у Пашелбеловата Ш-на за органъ (1692) достигатъ числото 31. Формата на Ш-та прилича на тази на пасакалията, отъ която се различава по това, че въ последната има модуляции, докато Ш-та запазва само една тоналност. Ш-ни за пиано сж писали Хенделъ и Муфа, а за цигулка — Бахъ (въ 4-та соната) и Корели (въ 12-та соната на ор. 2). Качеството на Ш-та — да варира въ много и кжси репетиции, я прави пригодна за оперния балетъ, и то за пръвъ пжтъ

презъ XVIII вѣкъ — въ творбата на французскитѣ компонисти Ребелъ и Франкворъ — „Пирамъ и Тизбеа“. Люли пжкъ, развива въ своитѣ опери Ш-та до степенъ на голѣма вокална форма. Най-бележита е Ш-та отъ четвъртата партита, d-moll, на Баха — за соло цигулка. Споредъ Римановия лексиконъ, спорно е — дали Ш-та, както и пасакалията, сж били нѣкога истински танци.

Шакъ, Владиславъ — Šak, Vladislav — диригентъ и компонистъ, род. въ София, писалъ оркестрови и вокални композиции, 1919—21 дирижиралъ основаната отъ него въ Прага „Шакова филхармония“, съ която е концертиралъ и въ чужбина. 1928—29 е дирижиралъ и въ София симфонични концерти — съ сборенъ оркестъръ.

Шалкъ, Францъ — Schalk, Franz — значителенъ диригентъ, род. 27 май 1863 въ Виена, умр. 2 септ. 1932 с.т., ученикъ на Брукнеръ, капелмайсторъ въ Райхенбергъ (Чехия), Грацъ и Прага, 1898—99 въ „Метрополитенъ опера“ въ Ню-Йоркъ, 1904 — диригентъ въ Виенската императорска опера, 1918 неинъ директоръ, 1919—24 такъвъ, заедно съ Рихардъ Щраусъ, 1924—29 едноличенъ директоръ, следъ което го замѣства Клеменсъ Краусъ. На способноститѣ като организаторъ, и на дарбитѣ като диригентъ — на Ш. се дължи запазването на високото художествено равнище, до което доведе Виенската държавна опера Малеръ. Ш. е познатъ и въ чужбина съ гостувания.

Шалмай, нѣм. *Schalmei*, фр. *chalmei* — старъ дървенъ, духовъ инструментъ, съ коническа цевъ и двулестно езиче — стройка. Ш-тъ е предшественикъ на обоя, и е подобенъ на ориенталската зурла.

Шалюмо — *chalumeau* — старъ французски духовъ инструментъ, съ цилиндрическа цевъ и еднолестно езиче, произлѣзълъ отъ старогръцкия аулосъ и латинската тибия. Ш-то е прадѣдъ на кларинета. 1) Ш-мо се нарича регистера на кларинета отъ ^c₁ до ^b₁. 2) При органа — свирка отъ 8 стжки, наричана, сжщо, *tu-sette* — съ тембъръ, приличенъ на пасторалнитѣ инструменти. 3) При басетхорната — означението Ш. показва, че мелодията трѣбва да се свири една октава по-долу.